

za 1. 1908. 78.713.752 K, od katerih se porabi za domobranske čete 51.751.802 K, ostanek pa za orožništvo, državno policijo in vojaško preprego.

— Na Goriškem so ustanovili Slovensko ljudsko stranko. Nad 600 zaupnikov iz cele dežele se je zbralo na ustanovnem shodu. Za voditelja stranke je bil izvoljen državni poslanec dr. Gregorčič.

— V Maroku so se zopet začeli nemiri. Uprli so se tokrat rodovi na drugi strani obširne dežele. Iz tega je sklepali, da dežela ne pride tako kmalo do pokoja.

— Rusija namerava vpeljati gregorijanski koledar, kakor ga imamo mi. Dosedaj so namreč imeli na Ruskem julijanski koledar, ki je bil 13 dni pred našim. Mesec februar prihodnjega leta bodo skrajšali za 13 dni in 1. mare 1908 se bo torej zlagal z našim koledarjem.

Mala politična naznanila.

Dne 27. nov.: V Berlinu so zalotili veliko zalogo orožja, ki je bilo namenjeno za revolucionarje na Ruskem. — Poljaki na Nemškem so sklenili v odgovor na zatiranje od strani Nemcev bojkotirati vse nemške posestnike, ki se k njim preselijo. Noben Poljak ne bo šel k njim na delo.

Dne 29. nov.: V vladnih krogih se zatrjuje, da bodo kmalu rešena trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo. — V pruskem deželnem zboru je danes vlada predložila zakon, s katerim se dovoli 300 milijonov za zatiranje Poljakov. Nemški katoliški poslanci bodo glasovali proti. — Na Portugalskem so zopet prišli na sled zaroti proti kralju. — Iz Armenije na Turškem se tudi poroča o revolucionarnem gibanju. Nahujskano ljudstvo noče plačevati davkov in zahteva ljudsko zastopstvo kakor v Perziji. — V Italiji so prišli na sled velikanski goljufiji. Večji del po Evropi nabranih podpor, darovanih za po potresu poškodovano Kalabrijo, je zginit v žepih kalabrijskih velikašev. Nabralo se je 40 milijonov. — V Belgiji so vedno bolj nezadovoljni s kraljem, ki noče poslušati nasvete ministrov, ampak samovoljno vlada. Govori se, da namerava kralj odstopiti.

Dne 1. dec. Danes se je vršilo slovesno zapriseženje rekrutov. — Obravnavo proti italijanskemu ministru Nasiji, ki je obdolžen poneverjenja, so odgodili na nedoločen čas. Sumi se, da hočejo celo stvar potlačiti, ker je prizadeh več visokih gospodov. — Po celem Poljskem so se vršili včeraj veliki protestni shodi proti zatiranju Poljakov v Nemčiji. V Lovu je bilo na shodu 10.000 oseb.

Dne 2. dec. Zaradi punta v Vladivostoku je bilo obdolženih 200 vojakov, 20 od teh je bilo obsojenih na smrt, ostali pa na večletno ječo. — Telefonske in brzojavne pristojbine se bodo znižale s 1. januarjem 1908. — Francoski predsednik namerava obiskati ruskega carja. — Na Ruskem namerava prirediti vseslovanski kongres. — V Perziji se širi nemir. Po mestih ropajo bandite. Sah je poklical k sebi člane parlamenta in ministre, ter jim rekel, naj naredo mir, sicer bo on stvar prijel.

Razne novice.

* **Duhovske vesti.** Č. g. župnik hajdinski I. Toman se je podal na jug v Iko iskat zdravja. — V pokoj stopi č. g. Jožef Trafenik, kaplan v Hajdinu.

* **Spremembe pri frančiškanih.** Dosedanji gvardijan in župni upravitelj č. g. P. Salezij Vodošek se je prostovoljno odpovedal predstojništvu frančiškanskega samostana v Nazarijih in je prestavljen v Brezje. Za gvardijana v frančiškanskem samostanu v Nazarijih je imenovan č. g. P. Klemens Grampovčan. Za začasnega župnijskega upravitelja v Nazarijih je imenovan č. g. P. Robert Dolinar.

* **Osebnosti.** Nadučitelj v St. Kunigundi na Pohorju g. Jos. Močnik je stopil v stalni pokoj. Začasno upokojena je učiteljica v Polzeli gđe. Franč. Gomze. — Avskultantom je imenovan g. Karol Kurnig, pravni praktikant v Celju.

* **Na sv. Goro!** S. K. S. Z. za Štajersko, Kranjsko, Koroško in Goriško namerava prirediti prihodnje leto po leti veliko zborovanje na sv. Gori pri Gorici. Na sv. Gori je znamenita romarska cerkev — bazilika in udeleženci tudi lahko opravijo svojo romarsko pobožnost. Med potom si bomo ogledali Kras, Trst in Gorico. Kdor se želi udeležiti tega potovanja, naj že sedaj začne v ta namen štediti denar.

* **S. K. S. Z. za Štajersko.** Odborove seje bodo še naprej vsak četrtek ob 5. uri popoldan v uredništvu „Slov. Gosp.“ Pristop je dovoljen vsakemu somišljeniku. — V prvi odborovi seji se je sestavil novizvoljeni odbor tako-le: Predsednik: dr. Ant. Korošec; podpredsednik dr. Josip Hohnjec; tajnik Ferdo Leskovar; blagajnik F. S. Spindler; knjižničar J. Kociper. — Sklenilo se je izdati posebno razglednico. Zadači iger, ki bi vzbujale narodni duh, in ki jih našim odrom primanjkuje, bo stopila s kranjsko zvezo v dotiko. Istotako radi vžigalic. — Dvem bralnim društvom se dovolijo knjige za knjižnico.

* **Pozor, občine!** V smislu naredb notranjega ministristva, izdanih na podlagi posvetovanj v podpornem odseku državnega zbora, pozivljemo občine, da vsak slučaj škode po uimah (po toži, mrazu, suši itd.) naznanijo politični oblasti in zahtevajo odpis davka, četudi je odpis malenkosten. Če je manj kot %

poškodovano, se davek ne odpiše. Uradne pozvedbe o škodi radi odpisa davka so namreč podlaga za podelitev podpor.

* **Skupna narodna zadeva** nam mora biti ustanovitev gospodinske šole v Celju. Nemškutarji ustanavljajo enako šolo in „Štajerc“ blagoslovijo to delo. S tem je o nemškutarski šoli dovolj povedano. Izgojevale se bodo tamkaj slovenska dekleta za izdajalke svojega naroda. Slovenci brez razlike strank, podpirajmo ustanovitev slovenske gospodinske šole v Celju!

* **Nesramnost „Narodnega Lista“** presega že vse meje. Pomislite: Neki liberalni poštenjakovič podpiše kmeta iz St. Jurija pod dopisom, v katerem dolži g. župnika naravnost goljufije. Dotični kmet pošlje seveda popravek, ker je nekdo njegovo ime tako grdo zlorabil. A kako se „Narodni List“ izgovarja! Cuj svet, in strmi! On piše: Nasprotniki, klerikalci, so nas s tem dopisom izarbali. O ti liberalno tele! Vsak količkaj pameten urednik bo tak nevaren dopis, v kateremu se koga dolži kot goljufa, le tedaj sprejel, če pozna dopisnika. Torej je gotovo bil dopisnik debel liberalce, kateremu je liberalni Spindler verjel, a zdaj, ko je v kaši, zdaj so pa klerikalci krivi. Spindler, vzemi zopet medicino s klina, in začni studirati — človeške možgane!!

* **Zelo pameten** hoče biti „Novi Slovenski Štajerc“, ker pravi, da je proti nagodbi, ker bo sicer prišlo po novi belokranjski železnici k nam dalmatinsko vino in čebula. Le počasi, dragi prijatelj! Dalmacija sploh nima toliko čebule, da bi jo izvažala in noben Dalmatince ne bo tako nespameten, kakor pisatelj „N. S. S.“, da bi uvažal k nam vino po novi železnici. Ta pot bi bila predraga, in Dalmatince bo še zanaprej rabil morskot, ki je mnogo cenejša. Sploh pa se k nam uvažajo zelo, zelo malo Dalmatince, ker ga pri nas nihče ni navajen! Dalmatinskega vina in čebule se nam torej ni treba bati. „N. S. S.“ piše pač proti nagodbi, ker se je Ploj zaletel, in mora sedaj glasovati s Hrvti proti nagodbi. Spekulirali so, da se bo Bek zbal opozicije Ploja, in da jih pomiri, bo imenoval Ploja za ministra, toda razmere so se spremenile, Ploj od nekdaj ni več Ploj od danes! Pač pa bo ogrski vinski panč še nadalje škodoval našim vinom, če se nagodba ne sprejme, in kdor glasuje proti nagodbi, glasuje proti našim vinogradnikom. Nova nagodba je boljša nego je dosedanje stanje, in kdor drugače govori, ne pozna nagodbe, ali pa je prost zavijač!

* **„Domovina“** je v veliki skrbi zavoljo S. K. S. Z., ker ji bojdja pripada samo 33 društev, in ker je njeno denarno stanje slabo. Ljuba tetka, bodi brez skrbi! V Zvezi je sedaj najmanj 73 društev in nekaj jih še bo kmalu pristopilo. Kar se denarnega stanja dostaja, ima društvo 142 K prebitka, torej je naša blagajna v veliko ugodnejšem stanju nego „Domovina“ kasa. Tudi skrb, da bi naša Zveza zanemarjala narodno nevarno, zlasti obmejne kraje, je popolnoma neosnovana. Kar se stori za probojo in obstanek Slovencev v obmejnih krajih, store z velike večine le duhovniki in drugi krščanski misleči izobraženci. Zakaj pa liberalci ne? Zato ker je liberalizem — sebičnost, narodno delo v obmejnih in narodno nevarnih krajih pa je zelo težavno in polno žrtv, in tam se ne da nič profitirati! Pa brez zamere, celjska tetka!

* **Podpore za ptujski in ormoški okraj.** Posl. Ploj je v „Domovini“ na veliki zvon obesil, koliko podpore je izposloval za ta okraja. Politični otročaj v uredništvu „Domovine“ je seveda pri tem spustil strupeno puščico na poslance Kmečke zveze, češ, da toliko ne dosežejo. Ptujski in ormoški okraj so letos zadeli največje uime na Spodnjem Štajerskem, zato ravno se je tema okrajema toliko podpore podelilo. Poslanec Ploj je storil le svojo dolžnost, če se je potegnil za okraja, kakor z istim uspehom delajo tudi poslanci Kmečke zveze. Od političnih otročajev v uredništvu „Domovine“ pa naši poslanci ne potrebujejo pouke.

* **Resnica o Joštu.** V št. 53 in 54 smo priobčili popravko ravnatelja Zadrzne zveze v Celju gospoda Jošta, oziroma celjske Zadrzne zveze, v katerem se trdi, da ni res, da bi bil g. Jošt kedaj rekel: Brez črnih bodete že opravili. Dotični popravkarji so se tako drzni, da trdijo, g. Jošt rad deluje z duhovniki. Sedaj prinaša „Slovenec“ sledeče pismo: „Slavno uredništvo „Slovenca“! Ker smo brali v časopisih, da se gospod Jošt pere po časopisih s popravki, da ni govoril: Brez črnih bodemo že delali, podpisani izjavljamo sledeče: Pri nekem posvetovanju, katerega se je udeležil tudi g. Franjo Jošt (namreč pri posojilnici in hranilnici v Poljčanah), se je predlagalo, da se povabi gospoda župnika, da pristopi kot ud k omenjeni posojilnici, pa gospod Jošt se je izrazil: Brez črnih bodete že opravili. — Ivan Hauptman. — Jakob Bizjak. — Franc Ambrož.“ No, g. Jošt, ravnatelj Zadrzne zveze v Celju, ali boste tudi sedaj tajili, da ni res, ali nam boste tudi sedaj poslali popravek?

* **Proti kmetom!** „Slovenec“ piše: „Jugoslovanska zveza zatajila kmečki program! Roblek in Štrekelj glasujeta za odprtje meje za uvoz srbske in južnoamerikanske živine! Ježovnik se je odtegnil glasovanju! Tudi drugi člani Jugoslovanske zveze so enako glasovali. — To je senzacija (dogodek) današnjega dne. Socialni demokrati dr. Renner, Schrammel in drugi so, kot znano, v svojih nujnih predlogih zahtevali, da naj vlada takoj odpre balkanske

meje za uvoz živine, naj naj napravi velike klavnice za klanje srbske in celo okužene živine, ter da se takoj dovoli uvoz argentinskega in sploh južnoamerikanskega mesa. Danes se je končala 14 dni trajajoča debata. Glasovalo se je o predlogu Schrammela imensko, pri glasovanju o predlogu dr. Renner se je sestelo glasove. Med tem, ko je Slovenski klub kot en mož glasoval zoper te nujne predloge, zatajili so Roblek, Štrekelj, Mandič in Dalmatinci s svojim glasovanjem najnujnejše zahteve kmečkega stanu; Ježovnik, Spinčič in Laginja so se odtegnili glasovanju. Ko je glasoval Roblek za, čulo se je: Lep kmet je to! Lepo zastopa kmečke koristi! Roblek se je menda ustrašil teh medklicev ter očitno hotel glasovati zoper nujni predlog dr. Rennerja; toda na povelje Mandičeve je vstal tudi za ta predlog. O Ježovniku pa ni bilo ne duha ne sluha. Volilci-kmetje se bodo lepo zahvalili za tekmovanje in živinske bolezni, katere jim hoče Roblek napraviti. Tudi zastopnik tržaških okoličanskih kmetov dr. Rybar je potegnil s socialdemokrati!

* **Roblek in Ježovnik** zoper Savinjsko dolino! Prav dobro piše o tem ljubljanski „Slovenec“: Bajе glasujeta zoper nagodbo; saj s svojimi podpisi na obstrukcionističnih predlogih zoper nagodbo in železniško zvezo juga z Dalmacijo to kažeta. Od njiju seveda ne moremo pričakovati, da bi vse posledice odklonitve nagodbe pomislila, zlasti da se v slučaju uresničenja carinske meje ali celo carinskega boja proti Ogrski preneha ves uvoz lesa na Ogrsko in Hrvaško, da preneha uvoz piva, da vsled tega mora cena hmelja pasti itd. Nam je prav tako postopanje poslancev Narodne stranke, če je prav tudi flosarjem in hmeljarjem, bodo ti sami povedali.

* **O celjski zadrzni zvezi.** Sklicuje se na par. 19. tiskovnega zakona prisomo, da priobčite glede pristavka, oziroma notice, nahajajoče se v popravku celjske Zadrzne zveze pod naslovom „O celjski Zadrzni zvezi, priobčene v št. 54 „Slovenskega Gospodarja“ od 21. novembra 1907, v zakoni tem roku naslednji popravek: Ni res, da je vse to, kar ste trdili, od prve do zadnje besede resnično z edino spremembo, da se je naklonila podpora „Nar. Listu“ od Zveze slovenskih posojilnic. Res pa je, da nismo naklonili „Narodnemu Listu“ prav nikake podpore. S spoštovanjem: Zveza slovenskih posojilnic v Celju.

* **O slov. liberalnem dijaštvu in njega idejah.** Slučajno mi pride zadnja številka glasila liberalnega dijaštva „Omladina“ v roke. Za razjokati se je in čuditi se uganki, kako more iziti iz vernega slovenskega naroda tako protislovensko dijaštvo. Koliko mater mora biti nesrečnih v našem ljudstvu, ker so se jim spridili med svetom sinovi, ki so bili njihovi srčki; zato so jih dali studirati, da bi jim delali čast v katerem stanju koli, a zdaj niso nič pridali, ker jim je vera odveč.

Omenim in dobesedno navedem samo besede, katere polaga „Omladina“ v usta g. akademika Miloša Stibler, da bi jih bil govoril na II. shodu narodnoradikalnega dijaštva v Celju:

„Tovariš iur. Miloš Stibler govori obsirno, kaj je vzrok, da je nastalo na Štajerskem nemčurstvo, ter pride do zaključka, da nam je dalo istovetenje klerikalizma s Slovenstvom največ ran. Ljudstvo je ob meji v dno duše protiklerikalno. Duhovnika kot nositelja klerikalne misli sovraži — in ker mu je to fanatično duhovništvo ob enem pridigalo slovensko narodno idejo, je začelo ljudstvo identificirati Slovenstvo s klerikalizmom. Če pride danes Slovenec tja, in hoče govoriti o slovenski narodnosti, ga bo ljudstvo smatralo zato, ker je Slovenec, klerikalce. Isto je tudi v mestih in trgih. Dobro stoječi srednji stan se ni hotel pokoravati duhovniški komandi, začel je sovražiti slovensko duhovščino kot skozi desetletja vsled nemarnosti slovenske inteligence edino predstaviteljico političnega boja, začel je sovražiti slovensko ljudstvo, ki je slepo sledilo duhovščini, prestopil je v nemški napredni tabor in stopil v boj proti slovenskemu narodu. Isto kot zgoraj.“

Lahko si oddahneva, dragi bralec, ker hvala Bogu, se bo malokdo našel, ki bi Milošu verjel, da je duhovščina spravila na svet spaka, ki se zove nemčurstvo. Napišemo tukaj Milošu in drugim nekaj stavkov v pomislek. Ali so morebiti duhovniki krivi, če leta in leta ni bilo v župnijah ob meji drugih sotrudnikov, ki bi širili narodnostno idejo, in kaj more duhovščina za to, če je skozi desetletja vsled nemarnosti slovenske inteligence bila ona edina predstaviteljica političnega boja? Ali zasluži zato grajo pri liberalnih radikalcih, če je storila vsaj ona svojo narodno dolžnost?

Če duhovnik ne najde nasprotstva med vero in narodnostjo, ali ga morejo narodni radikalci prisiliti, da se odpove narodnemu delu, kdor se je posvetil duhovskemu stanu? Ali se naj tisti duhovniki, katerim ni mogoče izvit iz rok narodnega vodstva, odpovejo mašništvu, ali nakažejo svojemu duhovniškemu delovanju drugo smer, ter začnejo, recimo pridigovati boj proti klerikalizmu, ako se hočejo storiti zaslužne za narod in obmejno ljudstvo rešiti nemškutarije?

Kdo je fanatičen duhovnik, mar tisti, ki je vester in goreč v svojem poklicu in duhovnik z dušo in telesom. Takemu recite rajši radikalen, kakor se vi imate za radikale.

Stvar je baš taka: Narodni radikalci okoli „Omladine“ so radikalni v zavisti, da ima duhovni-

stvo toliko zaslug za narodni obstanek na meji. Smeli bi si čestitati, če bi imeli med obmejnimi Slovenci toliko vdanih si sre, kakor jih ima duhovščina, ki toliko zaničevan slovenski jezik vsaj na prižnici ohrani v veljavi, če ne sme drugače, vsaj v evangeliju, ko so ga že iz občine in šole popolnoma izbacili. Kje imajo liberalci take talange narodnih bojevnikov, kakor so katoliško narodne organizacije ob meji (St. Ilj, Jarenina, Gornja Radgona).

Ako je ljudstvo ob mejah res protiversko, potem je delo za liberalce tem lažje. Treba jim je samo, kadar dojdejo tja, odločno zanikati, da so klerikalci, in udrihati po duhovnikih, poučiti ljudi, da narodnost in klerikalizem ni vse eno, ampak to je le velika izjema, da so vsi duhovniki, ki jih dosedaj poznajo, bili navdušeni Slovenci.

Toda tak poskus med obmejnimi ljudstvom bi bil nevaren, zato ga ne privošimo in ne svetujemo niti našim sovražnikom, radikalnim dijakom.

Sploh narodnih radikalcev ni tako lahko videti na preporni obmejni zemlji, ker pustijo ljudstvo samo obnemagati v „boju proti klerikalizmu“: če pridejo, se to zgodi: ker imajo liberalci s protiklerikalnimi voditelji eden glavnih cilij, boj proti duhovništvu, zato so si kmalu v objemu.

Slovensko duhovništvo je storilo največ pozitivnega dela v obrambo narodnosti ob meji: ve pa tudi, da bi v prihodnje brez njega utegnilo mnogo kaj zaostati in naše pozicije se oslabšati, zato hoče še tudi v prihodnje služiti narodu, naj je komur prav ali ne.

Ako bi ne bili duhovniki, in zlasti Slomšek, svoje dni delovali za narod, bi že zdaj jezikovna meja šla bolj južno kakor je doma Stibler. Fant se bo, če je količkaj dovzeten, naučil kaj v Darmstadt, kamor so ga poslali liberalci študirati.

*** Moloh kmečklega stanu.** Feničani so častili nekega malika, katerega so imenovali moloh in so mu darovali, kar so najboljšega imeli: svoje otroke. Malika so razbelili in matere so prinesle svoje otroke in so jih polagale v razbeljeno molohovo naročje. Ta moloh je še zdaj na zemlji v časti, in tudi Slovenci mu veliko darujejo. Da še celo več vrst molohov je med nami, na enega hočem danes opozoriti: to so tožbe. Tožbe žrejo denar, tem daruje marsikateri slovenski kmet krvavo zaslužen in pristradan denar. Marsikatera hiša pride v revščino, otroci se klatijo po svetu, ker jim je oče dom zatožil. Na tega sovražnika ljudskega blagostanja se premalo porajta. Pa vidijo, da so davki preveliki, vidijo da je vse drago, usnje, železo, vsi se pritožujejo. Prav je, naj se dela nato, da bo davek pravičen, da bo kmet ceneje dobil, česar potrebuje. Toda takim, ki se radi tožujejo, davke odpisavati, se pravi denar v raztrgan žep davati — dohtarju ga bo nesel, kar ga ima. Pa moloh ne žre samo denar, on žre tudi mir in zastopnost v soseski. Kako pa ubiti tega nesrečnega moloha? Celo pokončali ga nikoli ne bomo, pa nekaj zob mu lahko potremo in nekaj krempljev potolčemo: zahtevamo na naših shodih, naj se da občinam večje pravice, naj dobivajo pravico, v nekaterih bolj malih prepirih same odločevati. Do kake določene meje naj tako same odločujejo, da se še stranka višje pritožiti ne bo mogla. Veliko dragih tožb se začne z malenkostmi, in občina bi jih lahko v njihovem začetku zadavila. Te tožbe so grozen davek, katerega pa največ plačujejo mali kmetje.

*** Tržne vesti.** Tržišča so ostala brez sprememb, le turšica si je zopet pridobila do 10 v v ceni. Amerika še vedno uvaža v Evropo velikanske množine, zaradi tega so tudi inozemska tržišča mlačna. Tudi Budimpešta je postala mirna ter se spreminjajo kurzi le za nekaj vinarjev gor in dol. Poudrbe neznatne, pa tudi kupcev ni, tendenca stalna. Vsled visokih cen živil trpi ne le konzument, ampak tudi majhen poljedelec, ker zrnja nima za prodajo, pač pa rabi za pitje živine klajnih sredstev, klajne moke, kar je pa jako drago. Da dela to živinorejcem skrbi, kažejo najbolj živinjski sejmi in mesni trg na Dunaju, kamor se zadnji čas dovaja jako veliko živine in mesa. Konzum pšenice in rži je nekoliko popustil, zato pa so tudi ponudniki zapustili trg, ker si dobrih cen nečejo pokvariti in znižati. Ovsa pride malo na trg in zategadelj se nekaj več zahteva kakor prej. Turšica si je tekom tedna pridobila približno za 10 v. Za svinjsko mast je postal trg mlačen, ker prihaja vedno več blaga na trg. Hmelj gre živahno, cene stalne.

*** Nameščenje kletarskih nadzornikov.** C. kr. štajersko namestništvo v Gradcu razpisuje na podlagi vinskega zakona z dne 12. aprila 1907, drž. z. št. 210, za štajersko, Koroško in Kranjsko dve mesti kletarskih nadzornikov. Nameščenje bo za sedaj provizorično za eno leto in sicer z dohodki X. plačilnega razreda državnih uradnikov, ter s potnim pavšalom po 2500 K. Kletarski nadzornik mora dobro poznati zgoraj imenovani okoliš in mora biti vešč nemškega in slovenskega jezika. Pravilno kolekovane prošnje morajo biti opremljene s krstnim in z domovinskim listom, s šolskimi spričevali ter z izkazi praktičnega delovanja; prošnje so nasloviti na visoko poljedelsko ministrstvo ter so vložiti do najkasneje 15. decembra 1907 pri ces. kr. namestništvu v Gradcu.

*** Občinski predstojnikom** naznanimo, da lahko dobijo v trgovini Cirilove tiskarne v Mariboru vse tiskovine za občinsko uradovanje, posebno še:

Občinski proračun, Naznanilo o seji občinskega odbora, Zapisnik ob priliki, ko se pregleda občinski proračun, Naznanilo krajnega šolskega sveta občinskemu predstojništvu o proračunu šolskih potrebščin.

*** Tečaj za babice** se začne 1. februarja 1908 v Gradcu. Trajal bo pet mesecev. Deželni odbor razpisuje 15 šupendij. Za enak tečaj s slovenskim učnim jezikom, ki se bo vršil v Ljubljani, da deželni odbor štajerski dve štipendiji. Lastnoročno pisane prošnje do 20. t. m. na deželni odbor štajerski.

*** Božične počitnice.** Naučni minister je odločil, da se letošnje počitnice začnejo že v soboto dne 21. decembra.

*** Dunaj.** XX. občni zbor „Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju“ bo v soboto 7. decembra t. l. ob sedmih zvečer v prostoru „Slov. Besede“ I. Drachengasse 3.

Mariborski okraj.

m Političen shod priredi Slovensko društvo v Zerkovcih pri Mariboru v gostilni g. Alojzija Sela dne 15. decembra ob 2. popoldne. Poročal bo državni poslanec Pišek. Kmetje, pridite v obilnem številu!

m Poljudna predavanja v Mariboru, katere prireja S. K. S. Z., so se začela minolo nedeljo. Obisk je bil prvič prav dovoljen. Predaval je g. dr. Medved o važnosti takih poljudnih predavanj za ljudsko izobrazbo in o Slomškovih „Drobtincah.“ K prihodnjemu predavanju, ki bo v nedeljo dne 8. dec. ob 9. uri, pa naj prižene vsak udeleženec zadnjega predavanja 10 somišljenikov, tako da bo dvorana polna. Predavanja se vrše Flöbergasse št. 4, blizu Glavnega trga. V nedeljo dne 8. t. m. bo predaval g. dr. Somrek o delavstvu in šoli.

m Fram. Framski občinski odbor je imenoval v svoji redni seji dne 20. m. m. enoglasno preč. g. dekana Simona Gaberca častnim občanom. Imenovani gospod je bil 22 let župnik v Framu in je s svojim štedljivim ravnanjem ne samo vse cerkvene dolge poplačal, ampak tudi cerkvene vinograde tako vestno obdeloval, da so tisti bili ne samo najlepši — ampak tudi najzornjši v framski občini. Čast. g. Gaberca se ima framska župnija zahvaliti za res umetniško izdelane, krašne oltarje, za izvrstno stolpno uro in še za marsikatero vrlo napravo. Gospod Gabere je bil mnogoletni dobitnik naše šolske mladine, je tisto preskrboval z raznimi učnimi pripomočki in je tudi revno dečo neštevilokrat pogostil s toplim juho in koščkom kruha. Bog mu naj poplati vse brezštevne dobrote mnogotisočkrat! — Občinski urad Fram. J. Gert, župan.

m Rače. V zameno za dosedanje občinsko shrambo požarnega gasilnega orodja je g. grajščak sredi vasi postavil novo, prostorno in pripravo poslopje ter dne 24. nov. izročil občini, oziroma gasilcem. Na njegovo željo se je izvršil nad novimi prostori cerkveni blagoslov. Pri tej priložnosti so preč. g. duh. svetovalec Fr. Hirti v navdušenem nagovoru pokazali 1. zgodovinski razvoj gasilstva po raznih deželah, 2. označili potrebne lastnosti dobrega gasilca, n. pr. red in disciplino, nesebičnost in požrtvovalnost, nepristranost in urnost. Vse te lastnosti izvirajo iz krščanske ljubezni, ta pa iz vere. Domači g. nadučitelj je podal zgodovino in 20letno osodo ter delovanje raškega društva. Gdč. Veranič je z jedrnatimi besedami zahvale g. grajščaku izročila lep šopek. Požarna bramba je svojemu pokrovitelju zaorila trikratni „Slava mu!“

m Makole. Dne 22. m. m. je bil v nevarnosti trg Makole, ogenj je zbruhnil v podstrešju pri županu g. J. Skale. Ker ni brizgalnice v trgu, bila je nevarnost tem večja, da postanejo sosedna poslopja žrtve ognja, posebno ako bi ne bili ob pravem času opazili in bi naš g. kaplan Kramersič ne delal na omejitvi tako vztrajno, kakor le malo kdo.

m Pobrežje pri Mariboru. Pobrežjani se krepko potegnjejo za most čez Dravo, ki bi jih vezal z Meljskim predmestjem. Stroški za most so proračunjeni na 120.000 kron, kateri bi se pokrili z mostnino, ki bi se pobirala v isti višini kakor je sedaj prevoznina na brodu. Kaj pa če dobijo Pobrežjani prej most kakor Mariborčani!

m Mariborski okrajni zastop. Načelnikom mariborskega okrajnega zastopa je izvoljen župan mariborski Schindler, podnačelnikom mariborski bogataš Bancelari.

m 4 prste je zdobil mlatalni stoj 20letni deklici Alojziji Sešek na Tnji.

m Premog so našli v bližini Laporja.

m Sv. Križ pri Mariboru. Tukaj se je v sredo dne 7. novembra poročil Jožef Gartner z vrlo kmečko deklico Alojzijo Harih. Poročal je ženinov brat č. g. Franc Gartner, provizor na Planini. Novoporočencema obilo sreče!

m St. Ilj v Slov. gor. „Marburgerca“ v zadnji sobotni številki hudo napada nadučitelja gosp. Höltschla, ker je hotel nemško šparkske razpustiti. Kot vzrok razpustitve je navedel Höltschl, da se šparksa ne more vzdržati brez pomoči Südmarke. Sedaj je Südmarka zopet obljubila podporo in šparkske zopet podprla. Slovenska posojilnica pa brez podpore izvrstno uspeva. Ubogi Höltschl, kaj se je trudil za razširjenje nemštva v St. Ilju, sedaj pa ima te napade v zahvalo.

m Svojo ženo ustrelil. Dne 27. septembra je v prepiru ustrelil 49letni Jurij Dounik v Spodnjih Kočah svojo ženo. Pred mariborskimi porotniki je dobil za to devet let težke ječe.

Ptujski okraj.

p V Ptuj zopet ni nekaj v redu. Listi poročajo, da je namestništvo v Gradcu odstavilo načelnika mestnih uradov v Ptuj g. Eberhartingerja, ki je bil desna roka župana Orniga. G. Ornig baje hodi okoli ves bled in preplašen.

p Letošnjega vina je še vedno dosti po kletah fare Sv. Miklavj pri Ormožu in po sosednih krajih. Kupci, oglasite se!

p Litmerk pri Ormožu. Dne 27. novembra 1907 je po dolgi mučni bolezni umrl občasposlovan gospodar Martin Kociper, oče č. g. Antona Kociper, kaplana v Sv. Lovrenca na Drav. polju. Bil je svoje dni 18 let občinski predstojnik in vedno zvest naročnik „Sl. Gospodarja.“ Svečila mu večna luč!

p Umetna gnojila. Vedno in vedno se povdarja korist in vrednost umetnih gnojil, žalibog, da to le malo pomaga. Kmečko ljudstvo je še premalo izšolan, torej ne pogodi z gnojili vselej in prav, in to mu vzame zaupanje. Da je vredno, spoznal sem iz lastne izkušnje, ker povsod, kjer sem potresel žlindro in kajnit, imel sem trud in stroške obilo povrnjene. Čudež vseh čudežev pokaže pa še čilski soliter, ker oves, kateremu sem letos s čilskim solitrom pognojil, se je tako izvrstno obnesel, da je stroške skoro trikrat povrnil. To vse z mirno vestjo tudi drugim priporočam. Lovrene Janžekovič, kmečki sin v Prvencih, Sv. Marko nižje Ptuja.

p Splav ušel. V sredo 27. nov. vozil je splav, katerega je kupil Martin Strelec, župan v Prvencih pri Sv. Marku, iz Ptuja do Markovec. Pomagala sta mu pri tem Valentin Kuhar in Alojz Markovič. Ko so privozili do Markovec, bila je že tema, skočil je Kuhar z vrhovo v roki na suho, da bi splav zastavil. Vrv se mu je vtrgala in ostala, nevajena take vožnje, odpeljala sta se v temni noči naprej. Zadel sta ob neki stor in v hipu padel je lastnik splava, Strelec, naprej v vodo in pod njega. Pomagal si je hitro na prosto in se rešil v Štarmovec. Markovič, sedaj sam, klical in vpil je na pomoč, dokler niso iz Novevesi moške z rešilnim čolnom prihiteli. Ob sedmih zvečer je zadel splav ob most pri Borlu. Bila sta dva skupaj zvezana; eden je odplaval in se zadel v Ormožu v neki mlin; eden se je raztrgal na dvoje, katerega polovica je ostala na Zavrču, polovica pa pod Dubravo na Hrvaškem.

p Hajdin. Hajdinska župnija se je proslavila v zadnjem času po svojih novih zvonovih. Na dravskem polju ni tako lepega in ubranega zvenenja. Vsa čast mojstru, ki jih je vlil in hajdinskimi župljanom za njihove žrtve! Pa ne samo, da so si hajdinski župljani omislili štiri nove zvone, ki tehtajo 3975 kg., ohranili so si v župniji tudi prejšnje stare zvone. Slovenjevska občina je namreč kupila dva zvona od župnijske cerkve za prijazno in lepo podružnico sv. Kungote. Od podružnice sv. Kungote pa je zopet kupila slovenjevska soseska en zvon za svojo lepo kapelico. V šestih tednih se je torej trojna slovesnost vršila. 29. septembra so premil. knezoškof in ekselencia sami ob obilni asistenci njim vdanih duhovnikov ptujske dekanije in drugih dekanij posvetili štiri nove zvone za župnijsko cerkev na Hajdinu. 3. novembra pa so tudi slovesno vlekli v zvonik podružnice sv. Kungote dva zvona. Cerkev slovesnost je opravil ob asistenci domačih duhovnikov vlč. g. gvardijan Lenart Vaupotič. 10. novembra pa so tudi slovesno spremili in vlekli en zvon v zvonik prijazne kapelice v Slovenji vesi. Slovesnost je vodil domači župnik. Bog daj, da vsi ti zvonovi dolgo pojejo darežljivim in dobrim župljanom hajdinskimi in da ljubi Bog odvrta od njih, po njih milih glasovih vse hudo. Vsem dobitnikom pa Bog povrni obilo!

p Čebelarica podružnica za ptujsko okolico priredi svoj redni občni zbor dne 8. t. m. v gostilni g. P. Kurež v Podvincih s sledenim sporedom: Letno poročilo predsednika g. F. Horvat. Letno poročilo blaginjskega T. Kurež. Volitev novega odbora za prihodnje leto. Súčujnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor vse čebelarje, tudi neude.

Ljutomerski okraj.

1 Krapje pri Ljutomeru. V zadnjem dopisu iz Ljutomera je med drugim stalo: Krave se že smejejo liberalnim naprednjakom. Te vrstice so nas napotile, da tudi damo nekaj bre poginajočemu liberalizmu. Opazili smo, da v Ljutomeru niso napredni samo gospodje in mladi gospodiči, ampak tudi nekatere mlade gospodične se s ponosom in tudi po vsej pravici imenujejo liberalke. Tudi iz rožnih ustnic nežne gospodične privrejo včasih prav svobodomiselnih besede. Pri obnem zboru pevskega društva je neka gospodična napravila prav ciferast poklon enemu izmed naše sredine. Ločitev zakona, kakršno jo imajo Francozi, je svobodoljubno gospodično popolnoma omamila. Kolika škoda, da smo mi Slovenci tako nazadnjaški! Da se kakšen liberalce navdušuje za ločitev zakona, to se nam ne zdi nič novega, pa da o tem sanjarijo tudi bledoljubne gospodične, ki se imenujejo Slovenke, to je presenetilo nas, slovenske mladeniče. Sedaj razumemo, zakaj so nas nekatere teh gospodičen tako postrani gledale, ko smo igrali „Divjega lovca.“ Seveda s takim nedolžnim dekletom se mi kmečki fantje ne moremo meriti. Sedaj razumemo, da ne spadamo v njih družčino. Ko smo letos nesli domov knjige družbe sv. Mohorja, se nam

c Iz Lemberga. Zadnji „Stajerc“ v dopisu iz
berga na podli način blati delovanje in življenje
dušnih pastirjev. Posebno je skritemu, izvrst-
(?) kristjano-dopisunu g. župnik na poti. V sled
čutimo mi podpisani odborniki občine trg Lem-